

## **A Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat által nyújtott közszolgáltatások tartalmának leírása:**

A rendszerváltás után, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény értelmében a helyi önkormányzatok kiemelkedő szerepet töltenek be a közoktatás feladatainak ellátásában, a közoktatás-szolgáltatás biztosításában. Feladataikhoz felelősség és széles irányítási jogkör tartozik.

Elmondható, hogy az elmúlt időszakban a helyi önkormányzati intézményfenntartók sokszor erejüket meghaladóan, magas színvonalon tettek eleget feladat-ellátási kötelezettségüknek. Az országban végigmenő társadalmi-gazdasági folyamatok azonban ráirányították a figyelmet arra, hogy a közoktatás pedagógiai, szakmai érdekei mellett fontosnak kell tekinteni a gazdaságilag is hatékony működést, a kiemelkedő teljesítmények és a minőség differenciált elismerését.

A közoktatási rendszer kialakítása, megszervezése az 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározottak szerint az állam feladata, a közvetlen szolgáltatás feladatait (1990. évi LXV. törvény 1.§ (5) ) pedig a helyi önkormányzatok kötelesek ellátni. (A közoktatási feladatok ellátásában a helyi önkormányzatokon és az államon kívül részt vehetnek az egyházak, az alapítványok, gazdálkodó szervezetek, egyéb jogi és természetes személyek is.)

A helyi önkormányzati feladatellátási kötelezettség átfogja a közvetlen közoktatás-szolgáltatás teljes körét, azaz, nem szűkíthető le az óvodai, illetve iskolai ellátásra. Tartalmazza a szabad iskolaválasztás, az intézmények közötti átjárhatóság, a felmenő rendszerű haladás lehetőségének, a szakértők, szakmai szolgáltatások, szakszolgálatok igénybevehetőségének biztosítását, valamint a fenntartói irányítás ellátását. Tehát az az önkormányzat, amelyik a feladatellátási kötelezettség keretében intézményfenntartásra vállalkozik, egyben komoly (jogi) pénzügyi, pedagógiai, szakmai szolgáltatásra, irányításra is vállalkozik. Azok az Önkormányzatok vállalkozhatnak hosszabb távú, széles körű közoktatási program következetes, sikeres végrehajtására, akik az állami normatív támogatás mellett megfelelő forrásokkal és egyéb infrastrukturális adottságokkal rendelkeznek.

A nevelési-oktatási igény egyénenként, családonként és közösségenként eltérő adottságoktól és lehetőségektől függ. Ez is indokolja például a szabad iskolaválasztást, amely miatt hatékony közoktatás csak megfelelő szerkezetű és együttműködő intézményhálózattal valósítható meg.

A demográfiai és pénzügyi viszonyok elkerülhetetlenné teszik, hogy a helyi önkormányzatok felülvizsgálják a közoktatási feladatellátásuk módját, és kereteit. A demográfiai csökkenés tendenciája, a munkaerő-piaci környezet elvárásai mellett és miatt át kell tekinteniük feladat-ellátási kötelezettségüket, és az előzőek által korlátozott, közoktatás-szolgáltatási lehetőségeiket, valamint a **helyi igényeket** (melyek a választópolgárok választási döntésében is megjelennek). A helyi döntéshozók a **döntéseik kockázatát** elsősorban egy kiérlelt, **helyi közoktatási koncepció** megalkotásával csökkenthetik.

Egy kerületre (településre) megfogalmazott közoktatási koncepció az előzőekben elmondottakat is figyelembe véve, hosszú távra kell, hogy tiszta viszonyokat (cél és feltételrendszert) fogalmazzon meg, és "kiszámítható" közoktatási-szolgáltatás elvi alapjait nyújtsa a kerület polgárai, az oktatásban részesülő gyermekek és azok szülei, az oktatási intézmények vezetői, a pedagógusok, az igazgatásban dolgozók és a közoktatásért felelős helyi önkormányzat számára.

A **fenntartói oldal** (önkormányzat, tisztségviselők, bizottság, jegyző, Oktatási és Közművelődési Iroda) tiszta viszonyokat kíván teremteni a közoktatásból az önkormányzatra háruló kötelező és vállalt alapfeladatok színvonalas teljesítéséhez. Ehhez több évre érvényes adatok szükségesek a központi hozzájárulás mértékéről, a feladatellátáshoz szükséges kiegészítő helyi pénzügyi források nagyságrendjéről.

Az **intézményvezetői** -oldalnak a fentiekből fakadóan tudnia kell, hogy a közoktatási törvényben előírt (1998. szeptember 1-jétől kötelezően bevezetendő) helyi programját és tantervét milyen pénzügyi keretek között, milyen, az alapfeladatokon kívüli ingyenes vagy részben ingyenes szolgáltatások felvállalásával tudja kimunkálni, s ezzel az intézmény egyéni arculatát megvalósítani. A kerületi oktatáspolitikai koncepció megfogalmazásához alapvetően fontos a jelenlegi és a várható valós helyzet (az igények és lehetőségek stb.) feltárása.

Az oktatásban részt vevő **gyermeknek**, s főleg **szüleiknek** pontosan látniuk kell a biztosítékot arra nézve, hogy a kerület iskoláit választva garantált a tanulók további érvényesülése. Tudniuk kell, hogy az Önkormányzat "oktatásbarát", s jó színvonalon működteti intézményeit. Ismerniük kell a választékot, az óvodák-iskolák sajátosságait, hogy gyermekeiket a nekik legmegfelelőbb intézménybe járathassák.

### **Óvodák:**

A Budapest XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat 12 épületben 9 önálló igazgatású **óvodát** működtet.

### **Átmenet az óvodából az iskolába**

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény több helyen is foglalkozik az iskolába lépés megkönnyítésével. Előírja, hogy azok a gyerekek, akik nem járnak óvodába, 5 éves koruktól iskolai életmódra való felkészítő foglalkozásokon kötelesek részt venni. Kerületünkben ez óvodánként évente egy-két gyermeket jelent, akik részt vesznek a nagycsoportosok délelőtti foglalkozásain, de nem maradnak délután az óvodában.

A törvény azt is lehetővé teszi, hogy a szülő, a pedagógus és Nevelési Tanácsadó munkatársa közösen úgy döntsön, hogy az a gyermek, aki bár életkora szerint a tanköteles kort elérte, de az iskolaérettség eléréséig még fejlődnie szükséges, óvodában maradjon. Vitás esetekben, a kerületben működő Nevelési Tanácsadó nyújt szakmai segítséget a 36/1999. OM rendeletnek megfelelően.

### **Iskolák:**

#### **A kerületi iskolahálózat felépítése jelenleg:**

- hagyományos 8 évfolyamos szerkezetben öt iskola,
- 10 osztályos szerkezetben egy iskola,

- 8+4, 8+4/5, 8+5+1/+2 évfolyamos szerkezetben három iskola működik,
- 4/5 illetve 6 évfolyamos szerkezetben egy iskola;
- Az alapfokú művészeti nevelést és oktatást egy zeneiskola biztosítja.

Az általános iskoláinkban az általános alapképzés mellett hagyományokon alapuló tagozatokat működtetnek (ének-zene, testnevelés, idegen nyelv, matematika, informatika), ugyanakkor az oktatásban kialakult versenyhelyzet következtében és a szülői igények teljesítése érdekében, egy sajátos arculatot is kialakítottak (néptánc, vizuális nevelés, nemzetiségi osztály, komplex művészeti tevékenység stb.) az iskolák, a szülők többségének megelégedésére.

A gimnáziumok a tanulók irányultságának, képességeinek, és az iskolák személyi és tárgyi adottságainak figyelembe vételével alakították ki sajátos profiljaikat az általános képzéstől a speciális feladatvállalásig.

A gimnáziumok speciális feladatvállalását elsősorban a felsőfokú intézményekbe való felvételre felkészítés motiválta és motiválja, de ugyanakkor -a tanulók egy részének sikertelen felvételijével számolva-, a munkába állás esélyeit biztosító speciális, korszerű, piacképes ismereteket is nyújtanak. Erre a kerettanterv bevezetése adott lehetőséget.

Az oktatási-nevelési intézmények munkáját ún. háttérintézményként a Nevelési Tanácsadó segíti.

### **Közművelődési- és sportintézmények, létesítmények**

Az Önkormányzat szükségesnek tartja, hogy a kerület közművelődési és sportintézményei a lakosságnak

nyújtott szolgáltatásokon túl, programjaikkal, létesítményeikkel, helyiségeikkel, szakmai segítségnyújtással az oktatási-nevelési intézmények tartalmi munkáját segítsék. Az Önkormányzat különösen fontosnak tartja a gyermekek úszásoktatását. Ennek keretében az általános iskolák második évfolyamán ingyenesen, a többi gyermek - szervezett formában (kihelyezett testnevelés stb.)- önköltséges alapon veheti igénybe.

A kötelező alapfeladatot jelentő gyógytestnevelés keretében megtartandó úszásoktatást is az Önkormányzat ingyenesen biztosítja a jövőben is a tanulók számára.

Az Önkormányzat közművelődési intézményeiben (Virányosi Községi Ház, Jókai Klub, Művelődési Központ) szükségesnek tartja - igény szerint - diáklklubok kialakítását, diákprogramok szervezését. Az ebből fakadó bevétel-kiesést a programok jellegétől függően részben vagy egészben finanszírozza.

Az Önkormányzat az iskolák és az óvodák nagyrendezvényeihez évente egy-egy alkalommal ingyenesen biztosítja a művelődési házakat, különösen a Művelődési Központot. Az olyan intézmények, ahol nincs megfelelő hely az egész iskolát érintő rendezvények megtartására évente egy alkalommal polgármesteri engedéllyel ingyen vehetik igénybe a Művelődési Központot.

